

Ольга Солдатенко

учитель-методист, директор,
Запорізький багатoproфільний ліцей
Запорізької міської ради Запорізької області,
вул. Героїв 93-ї бригади, б.13-А, 69114, м. Запоріжжя, Україна
e-mail: litsey99@ukr.net

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ШКОЛИ ОСОБИСТІСНОГО ЗРОСТАННЯ: ВІД ТВОРЧОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ДО ОСОБИСТІСНОГО СТАНОВЛЕННЯ (ПОШУКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ)

Стаття присвячена пошуку методологічних та дидактичних засад моделювання розвитку авторської педагогічної системи. Автори статті пропонують для розгляду концептуальні засади інноваційної освітньої системи «Студія-діалог» щодо перспектив розвитку індивідуальності життєвокомпетентної особистості, інтелектуально вільної, яка має прагнення до самовдосконалення й навчання впродовж життя, високодуховна людина з громадянською позицією, готова до свідомого життєвого вибору й самореалізації, професійної діяльності та громадянської активності.

Ключові слова: авторська школа; студія-діалог; творча самореалізація; школа особистісного зростання; емоційний інтелект.

© Солдатенко Ольга, 2019

<https://doi.org/10.28925/2312-5829.2019.1-2.321335>

Вступ. Особливістю сучасного підходу до оцінки навчально-виховної діяльності закладів освіти є системне бачення процесу освіти та виділення цілісного комплексу необхідних умов і чинників, що забезпечують ефективність цієї роботи, серед яких інноваційна діяльність та дослідно-експериментальна робота є одними з найважливіших форм модернізації та поліпшення загальної середньої освіти в умовах складного політичного і соціально-економічного стану держави.

Соціокультурна ситуація розвитку сучасного школяра засвідчує, що відбувається зсув вікових меж дитинства, пов'язаний з процесом ретардації.

Інтенсивність інформаційних потоків призводить до формування кліпового мислення, до превалювання хаотичної інформації над систематизованими знаннями. В результаті у дитини формується контрпродуктивний погляд на світ і самого себе, що знаходить вираження в епатажній, зухвалій поведінці.

Саме тому, актуальність розвитку індивідуальності життєвокомпетентної особистості обумовила розширення меж інноваційної діяльності освітньої системи Запорізького багатoproфільного ліцею №99 і включення його до процесу моделювання логіки змін засобами авторських інновацій, результатом якого є модель авторської педагогічної системи (Завалевський Ю.І., Мариновська О.Я. «Моделювання розвитку авторської школи: критерії, показники, рівні та діагностичний інструментарій»).

Запорізький багатoproфільний ліцей №99, акмеологічний заклад освіти цілісного й успішного розвитку та саморозвитку людини як творця своєї долі, свого життя, розбудовуючи власну авторську модель педагогічної системи акумулює попередній досвід дослідно-експериментальної роботи з теми «Виховний простір як вихідна умова розвитку життєвокомпетентної особистості».

Випускник ліцею – це життєвокомпетентна та інтелектуально вільна особистість, яка має прагнення до самовдосконалення й навчання впродовж життя, високодуховна людина з громадянською позицією, готова до свідомого життєвого вибору й самореалізації, професійної діяльності та громадянської активності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Як показує огляд спеціальної літератури, дослідження ведуться у різних напрямках: У своїй інноваційній діяльності з проблеми подальшого розвитку індивідуальності життєвокомпетентної особистості ліцеїстів колектив закладу освіти спирається на роботи таких вчених, як: І. Бех; В. Беспалько, В. Боголюбова, В. Гузеєва, Т. Ільїна, І. Єрмаков, С. Карпенчук, М. Кларіна, М. Левіна, В. Монахова, Т. Назарова, Н. Нікандрова, Ю. Овакімян, В. Піліповський,

Д. Пузіков, Г. Селєвко, Л. Сохань, В. Сухомлинський, В. Сластьоніна, А. Уман, а також зарубіжних дослідників, як Л. Андерсон, Б. Блум, Т. Гілберт, Н. Гронлунд, Р. Мейджер й інших.

Наукову основу діяльності закладу складають: дослідження емоційного інтелекту (Р. Бар-Он, Д. Векслер, Г. Гарднер, Ч. Дарвін, М. Журавльова, Дж. Майер, Д. Саловей, Е. Торндайк); положення гуманістичної психології про самоактуалізацію особистості (А. Маслоу); психологічні концепції розвитку особистості (А. Захарова, Т. Зінкевіч-Євстігнєєва), у тому числі й в ігровій діяльності та спілкуванні, розроблені закордонними авторами (В. Штерн, К. Левин, Ж. Пиаже); потреба дітей в саморозвитку особистісних можливостей людини (А. Асмолов, Г. Селєвко, Д. Фельдштейн) тощо.

Емоційний інтелект (ЕІ) як сукупність найрізноманітніших здібностей особистості, які забезпечують можливість успішно діяти в будь-яких ситуаціях, за теорією Рувена Бар-Она характеризується 5 провідними субкомпонентами (саморозуміння, усвідомлення власних емоцій, впевненість у собі, самоповага, самоактуалізація; комунікативний потенціал, емпатія, соціальна відповідальність; власне адаптаційні здібності, вміння вирішувати проблеми, долати труднощі, емоційна лабільність; антистресовий потенціал, стійкість до стресів, самоконтроль; загальний настрій, оптимістичність) і набуває своєї концептуальної ваги в процесі розроблення педагогічної ідеї Школи особистісного зростання (Емоційний інтелект).

Саме тому, **мета статті** – пошуки методологічних та дидактичних засад моделювання розвитку авторської педагогічної системи сучасної школи.

«Студія-діалог» – інноваційна освітня система, **актуальність створення** якої у межах моделювання авторської педагогічної системи – «Школа особистісного зростання: від творчої самореалізації до особистісного становлення» зумовлена вимогами часу:

- освіта розглядається як стратегічний ресурс стійкого розвитку України, що потребує створення освітніх систем, побудованих на діалозі культур, і розробки методики викладання, що враховують специфіку полікультурного суспільства;
- умови життя в постіндустріальному інформаційному суспільстві зсунули акцент шкільної освіти з передачі інформації на вміння її знаходити, обробляти, інтерпретувати, використовувати, тобто на перетворення інформації на знання, забарвлене ціннісним сенсом;
- інтеграційні процеси в науці та освіті породжують необхідність оволодіння системним мисленням, потребу у формуванні єдиної картини світу;
- соціальне розшарування суспільства, ринкові відносини призвели до підвищення особистої відповідальності за свою долю, що потребує самостійності, ініціативності, мобільності;
- поєднання досягнень технічного прогресу з комерціалізацією всіх сфер життя суттєво підвищило можливості середовища у формуванні стереотипів поведінки та посилило передусім його негативний вплив на ціннісні орієнтації молоді, тому необхідний вихід предметних методик викладання на поведінковий рівень;
- погіршення екологічної ситуації, підвищення відповідальності людини за наслідки її впливу на природу викликає необхідність екологічного виховання, розуміння взаємозв'язків природних процесів;
- прийняття нового державного освітнього стандарту потребує створення його адекватного методичного забезпечення.

Відповісти на ці виклики часу можливо, якщо змінити всю дидактичну тріаду – мету, зміст, методи навчання, виховання та розвитку. Ці зміни повинні торкнутися не лише окремих шкільних дисциплін, але й освітньої системи в цілому.

Стратегічною метою та основним результатом інноваційної освітньої системи «Студія-діалог» є розвиток індивідуальності життєвокомпетентної особистості, становлення цілісної особистості, дії та вчинки якої визначаються моральним знанням; особистості, що володіє українською громадянською

ідентичністю, вибірковою активністю в її взаємодії з культурно-освітнім середовищем; особистістю, що готова до самоосвіти, самовизначення та відповідальній поведінці в швидкоплинному високотехнологічному конкурентному полікультурному світі.

Поставлена мета зумовлює інноваційні характеристики *освітньої системи*: по-перше, система орієнтована на становлення цілісної особистості, що досягається за рахунок системно-діяльнісного підходу до побудови освітнього процесу з усіх навчальних дисциплін та до організації позаурочної діяльності й гармонійного поєднання спеціального (мовленнєвого, математичного, літературного, музичного й под.) та загального розвитку учнів; по-друге, в освітній системі навчання, розвиток і виховання організовані як єдиний процес, що дозволяє перетворити інформацію на особистісно значущі знання, створює передумови моральної поведінки; по-третє, освітня система орієнтована не на сьогодні, а на завтрашній день, на успішність учнів в умовах, яких сьогодні ще немає, що досягається цілеспрямованим формуванням здатності до діалогу, мобільності, готовності вибирати й коригувати способи діяльності в залежності від умов, що змінюються.

Інноваційна освітня система «Студія-діалог» базується на вимогах НУШ, ідеях Концепції розвитку полікультурної освіти в Україні, що визначають гуманістичний, світський та полікультурний характер освіти. Філософським підґрунтям Концепції є гуманістична «філософія життя» (Ф. Ніцше, В. Дільтей, Г. Зіммель, А. Бергсон та ін.), в центрі якої стоїть феномен життя, становлення нового гуманітарного мислення й практики на основі цілісності буття, культури, особистості.

Теоретико-методологічними основами Концепції стали ідеї системно-діяльнісного (Л. Виготський, О. Леонт'єв, Д. Ельконін, П. Гальперін, Л. Занков, В. Давидов, О. Асмолов), культурологічного (В. Біблер, М. Каган, М. Скаткін, І. Лернер, В. Краєвський, А. Валіцька), особистісно орієнтованого (Е. Бондаревська, В. Серіков, В. Ягупов), синергетичного (В. Аршинов,

Л. Бевзенко, М. Богуславский, Г. Буданов, В. Василькова, В. Виненко, М. Волькенштейн, Л. Горбунова, Н. Григорьева, О. Князева, С. Курдюмов, В. Лутай, Фінкельштейн, Г. Хакен) підходів; вчення про випереджальну роль навчання відносно розвитку (Л. Виготський); положення про діалог як спосіб пізнання світу (М. Бахтін, В. Біблер, М. Каган); положення про зсув вікових меж дитинства, пов'язаний з процесом ретардації (Д. Фельштейн); а також парадигмальні характеристики інноваційної освітньої системи (А. Валіцька).

Наукова новизна Концептуальної ідеї полягає в тому, що вперше у вітчизняній педагогічній науці комплексно досліджуються теоретичні засади і практичний досвід організації школи особистісного зростання; виокремлюються поняття «самоосвіта учня-вчителя», «творча самореалізація», «особистісне становлення», «студія-діалог»; узагальнюється практичний досвід та визначаються провідні тенденції створення освітньої системи, побудованої на діалозі культур, розробки методики викладання, що враховує специфіку полікультурного суспільства; удосконалюються історико-педагогічні знання про специфіку організації самоосвіти та саморозвитку особистості.

Концептуальна ідея Школи особистісного зростання відповідає викликам часу й створює сприятливий режим соціалізації нових поколінь. Система виходить зі стратегії збереження культурного розмаїття та єдності культури й орієнтована на вирішення завдань, поставлених перед освітою як соціальним інститутом: забезпечення громадянського миру, соціальної стабільності, економічного розвитку постіндустріальної України, що відображено в її структурно-логічній моделі (дивись Схему 1).

У назву освітньої системи Школи особистісного зростання (ШОЗ) винесено ключове для сучасного суспільства поняття – «Студія-діалог», що трактується як (1) взаємодія різних позицій, уявлень, ідей, образів, мов наук та мистецтв, точок зору, спрямованої на досягнення взаєморозуміння та взаємозбагачення учасників діалогу; та як (2) спосіб пізнання світу, засвоєння духовних цінностей, спосіб

самовизначення, що дозволяє людині навчитися жити в умовах розмаїття культур, типів свідомості, поглядів.

НМК «Студія-діалог» будується на основі поєднання системно-діяльнісного, особистісно орієнтованого, культурологічного, синергетичного підходів, які взаємно доповнюють один одного, створюють можливість розглянути освітній процес всебічно через призму діалогу.

Освітня система Школи особистісного зростання відповідає вимогам НУШ в основі якої – системно-діяльнісний підхід, перехід від знанневої до діяльнісної парадигми освіти. Зміна освітньої парадигми пов'язана зі зміною позиції учасників освітнього процесу й функцій підручника.

Функція сучасного підручника (і вчителя) – не транслювати готові знання, а залучити учня до навчальної діяльності, зробивши її захопливою для дитини, дати ініціативу учневі, створити умови для продуктивного самостійного осягнення. Саме тому при створенні НМК «Студії-діалог» враховувались такі аспекти:

- процеси навчання та виховання розвивають дитину тільки в тому випадку, якщо вони протікають в емоційно значущій для дитини діяльнісній формі;
- рушійною силою особистісного й пізнавального розвитку є діяльність, тому важливо, у які види діяльності включений учень, який ступінь його активності та самостійності;
- мотиваційно-сміслова сфера особистості має суттєвий вплив на ефективність оволодіння пізнавальною діяльністю;
- оволодіння універсальними навчальними діями є основою загальнокультурного й особистісного розвитку, забезпечує засвоєння знань і умінь в будь-якій предметній області, формування картини світу.

Особистісно орієнтований підхід визначає спрямованість навчання на формування певних якостей особистості: вибірковості, відповідальності, спрямованості на іншого, креативності, ініціативності, активності, мобільності, рефлексивності. Особистісно орієнтований підхід реалізується в НМК «Студія-діалог» за рахунок включення до змісту навчання *навчальних ситуацій*, у яких

затребуваний вчинок як елемент поведінки дитини; за рахунок широкого застосування методу проектів; організації позаурочної освітньої діяльності, пов'язаної з утриманням шкільних дисциплін, і носить інтегративний характер. При використанні будь-якого методу засвоєння предметного змісту особлива

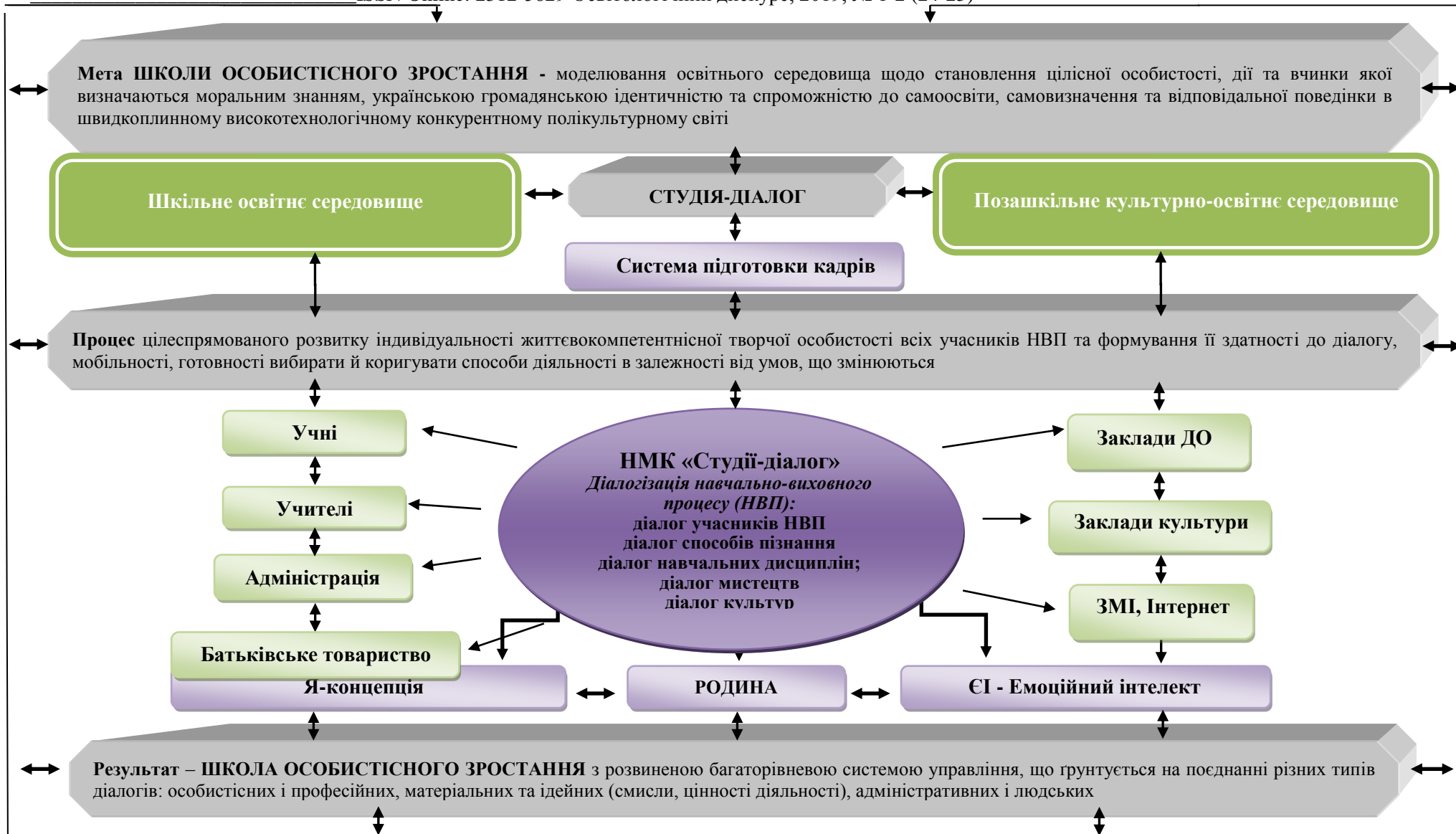

Схема 1. Структурно-логічна модель Школи особистісного зростання

увага приділяється формуванню потреб, мотивів, установок, інтересів, ціннісних орієнтацій школяра.

Культурологічний підхід в НМК «Студія-діалог» проявляється, по-перше, у тому, що зміст освіти розглядається як педагогічно адаптований соціальний досвід людства, по-друге, в актуалізації доступних школярам культурних зв'язків, що впливають зі змісту предметних програм. Культурологічний підхід дозволяє вивести освітній процес на поведінковий рівень, тобто подолати розрив між шкільним навчанням і життям дитини, дати можливість учневі отримати досвід творчої самостійної культуровідповідної творчої діяльності.

Синергетичний підхід тісно пов'язаний з поняттям «взаємодія», яке не тільки відображає взаємозв'язки між об'єктами, але і є характеристикою форм людського співбуття, людської діяльності й пізнання. У понятті «взаємодія» фіксується обмін інформацією між різними об'єктами, між організмами та середовищем, форми кооперації людей в різних ситуаціях співпраці. Для методичного втілення ідеї взаємодії на перший план виступають питання визначення мети, змісту й організації процесу взаємодії конкретних суб'єктів, що перебувають у певних умовах.

В освітній системі «Студія-діалог» *синергетичний підхід* реалізується за рахунок встановлення взаємодії між елементами освітнього процесу на всіх рівнях:

- *ціннісно-цільовому* – при визначенні ціннісних орієнтирів, цілей і завдань шкільних дисциплін, розділів навчальних курсів, навчальних завдань;
- *змістовному* – при відборі й вибудовуванні системи знань, способів дій, досвіду творчої діяльності, досвіду емоційно-ціннісного ставлення до світу в кожній навчальній дисципліні;
- *організаційно-діяльнісному* – при плануванні діяльності учнів та роботи вчителя щодо її організації;
- *особистісному* – при узгодженні планування навчальних ситуацій, що вимагають прояву певних особистісних якостей;
- *рівні наукового обґрунтування та реалізації* – при узгодженні тематичного та календарного планування, реалізації єдиного підходу до оцінки інтегрованих

освітніх результатів, організації взаємодії вчителя початкових класів і вчителів-предметників на початковому етапі і всіх вчителів-предметників, які працюють з даним класом, на основному етапі.

Зокрема, реалізації синергетичного підходу сприяє узгоджене календарно-тематичне планування всіх шкільних дисциплін. Міждисциплінарна взаємодія не передбачає одночасного (паралельного) вивчення подібних за змістом тем. Узгоджене планування дозволяє враховувати те, що вже засвоїла дитина при вивченні різних дисциплін, і робити наступний крок в освоєнні навчального матеріалу.

Системоутворювальний елемент усієї освітньої системи – навчально-методичний комплект (НМК), який визначає принципи організації шкільного освітнього середовища, характер і зміст взаємодії школи з культурно-освітнім середовищем, визначає специфіку мети й змісту системи підготовки кадрів та є ядром знань відкритої багаторівневої самоорганізованої системи.

Шкільне освітнє середовище є сукупністю умов і дій людей, що створюють і реалізують ці умови: учні, вчителі, адміністрація школи, батьки (законні представники). Найважливішими умовами ефективності функціонування шкільного освітнього середовища є створення атмосфери співробітництва, діалогу між всіма учасниками освітнього процесу, поважного ставлення до іншої точки зору.

Позашкільне культурно-освітнє середовище включає родину, систему додаткової освіти, заклади культури, засоби масової інформації, віртуальне середовище. Умовами ефективної взаємодії з культурно-освітнім середовищем є реалізація індивідуальних освітніх запитів учнів з урахуванням потенційних можливостей регіону та розширення цих можливостей за рахунок звернення до віртуального середовища, побудові діалогічних стосунків з партнерами.

Система підготовки кадрів включає післядипломну професійну педагогічну освіту, що відрізняється від традиційної цілеспрямованим формуванням в учнів міждисциплінарного діалогічного методичного мислення.

Таким чином, спільною умовою та наслідком функціонування освітньої системи в цілому є атмосфера діалогу.

Зміна функцій шкільних підручників зумовила збільшення ролі й питомої ваги їх методичного апарату, у завдання якого ввійшла не тільки передача інформації, скільки організація процесу пізнання й перетворення навчальної інформації на знання, тобто її осмислення, переживання, включення у власний досвід.

Головним у навчанні стає оволодіння загальною системою орієнтацій в потоці навчальної (навчально-наукової) інформації, способами відбору актуальної інформації, формування вміння постійно поповнювати й добудовувати особистісну систему знань. Ця вимога стандарту методично забезпечена особливим структуруванням освітніх програм та підручників. У програмах та підручниках з усіх дисциплін виділяються загальні рубрики, які організують універсальну навчальну діяльність школярів на конкретному предметному матеріалі. Наприклад:

- перекодування візуальної інформації на вербальну («Розглянь і розкажи»);
- актуалізація власного досвіду або аналіз вербально представленої інформації та вираження свого знання в слові («Подумай і поясни»);
- аналіз та узагальнення отриманої інформації, застосування знань як інструменту власної діяльності («Подумай, зроби висновки, дій»);
- рефлексія, спрямована на усвідомлення результату діяльності, зручного способу діяльності для того, хто навчається, зіставлення відомого й нового та ін. («Дай оцінку роботі»).

НМК «Студія-діалог» базується на принципах діалогізації навчання, врахування специфіки полікультурного суспільства й поліетнічного складу учнів, фундаментальності, системності, варіативності, доступності, наступності та перспективності навчання. Зупинимось на деяких з них.

Принцип діалогізації навчання передбачає спрямованість НМК на формування в школярів діалогічного мислення та усвідомлення діалогу як способу спілкування та пізнання, способу життя в сучасному світі. Це досягається діалогізацією всіх

складових освітнього процесу. У процесі навчання за даним НМК дитина стає учасником діалогів різних видів.

Діалог учасників освітнього процесу. Навчальний діалог розглядається як форма спілкування, тобто така форма зв'язку суб'єкта (вчителя) з іншими суб'єктами (учнями), за якої відбувається спільний пошук, тлумачення, осмислення, оцінка інформації, що припускає обмін думками, взаємозбагачення, «прирошення» сенсу. Побудувати навчальний діалог допомагає стиль викладу теоретичного матеріалу, що передбачає використання звернень до учня, питань, які активізують його досвід, його знання, що спонукає до спільних роздумів. Передбачається включення завдань, що пропонують роботу в парі або групі з самостійним розподілом ролей і зони відповідальності; звернення за допомогою до дорослих.

Діалог способів пізнання. НМК «Студія-діалог» спрямований на розвиток в учнів основних способів пізнання світу: повсякденного, наукового, художнього, синергетичного, а також на встановлення діалогічної взаємодії між ними. Увага дітей акцентується на тому, які способи пізнання світу вони опановують, які можливості пізнання відкриває кожен з них, чому необхідні різні способи пізнання; на тому, наскільки різноманітний і в той же час єдиний наш світ.

Висновки. Таким чином, зміст і спрямованість інноваційної освітньої системи «Студія-діалог» у межах моделювання авторської педагогічної системи – «Школи особистісного зростання: від творчої самореалізації до особистісного становлення» повністю відповідає вимогам Концепції нової української школи, згідно з якою випускник нової української школи – це: цілісна всебічно розвинена особистість, здатна до критичного мислення; патріот з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами, здатний приймати відповідальні рішення, поважає гідність і права людини; інноватор, здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку за принципами сталого розвитку, конкурувати на ринку праці, навчатися впродовж життя.

Принципи відбору і конструювання знань, спосіб їх засвоєння стисло можна представити у вигляді гасел, що відображають істотні характеристики школи,

реалізують дану освітню систему: школа діалогу; школа вибору; школа пізнавальної, дослідницької та проектної культури; школа інтересу і захопленості; школа моральних знань; школа відповідальної поведінки; школа мовної культури; школа реалізації і розвитку індивідуальності та творчих можливостей особистості; школа творчої дії в сучасному полікультурному суспільстві.

Література

Емоційний інтелект. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Емоційний_інтелект (дата звернення: 11.10.2018).

References

EmotsIyniy Intelekt [Elektroniy resurs]. – Rezhim dostupu: https://uk.wikipedia.org/wiki/EmotsIyniy_Intelekt. – Data dostupu. 11.10.2018.

КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ПРИНЦИПЫ ШКОЛЫ ЛИЧНОСТНОГО РОСТА: ОТ ТВОРЧЕСКОЙ САМОРЕАЛИЗАЦИИ К ЛИЧНОСТНОМУ СТАНОВЛЕНИЮ (ПОИСКИ И ПЕРСПЕКТИВЫ)

Ольга Солдатенко, учитель-методист, директор, Запорожский многопрофильный лицей Запорожского городского совета Запорожской области, ул. Героев 93-й бригады, дом 13-А, 69114, г. Запорожье, Украина, e-mail: litsey99@ukr.net

Статья посвящена поиску методологических и дидактических принципов моделирования развития авторской педагогической системы. Авторы статьи предлагают для рассмотрения концептуальные принципы инновационной образовательной системы «Студия-диалог» относительно перспектив развития индивидуальности життєвокомпетентної личности, інтелектуально свободной, которая имеет стремление к самосовершенствованию и учебе на протяжении жизни, высокодуховный человек с гражданской позицией, готовый к сознательному жизненному выбору и самореализации, профессиональной деятельности и гражданской активности.

Ключевые слова: авторская школа; студия-диалог; творческая самореализация; школа личностного роста; эмоциональный интеллект.

CONCEPTUAL PRINCIPLES OF SCHOOL OF PERSONALITY INCREASE: FROM CREATIVE SELF-REALIZATION TO PERSONALITY BECOMING (SEARCHES AND PROSPECTS)

Olga Soldatenko teacher-methodist, director Zaporoshshye multi-field lyceum №99,
street of Heroes of 93th brigade, 13-A, 69114, city Zaporoshshye city, Ukraine
e-mail: litsey99@ukr.net

The article is sanctified to the search of methodological and didactics principles of design of development of the authorial pedagogical system. The authors of the article offer for consideration conceptual principles of the innovative educational system «Studio-dialogue» in relation to the prospects of development of individuality competence of life personality, intellectually free, that has aspiring to self-perfection and studies during life, high spirituality man with civil position, ready to the conscious vital choice and self-realization, professional activity and civil activity.

A strategic aim and basic result of the innovative educational system «Studio-dialogue» is development of individuality competence of life personality, becoming of integral personality, action and the acts of that are determined by moral knowledge; to personality that owns the Ukrainian civil identity, by selective activity in her co-operating with a cultural and educational environment; by personality that is ready to the self-education, self-determination and to responsible behavior in the fleeting hi-tech competition multicultural world.

The conceptual idea of School of personality increase answers the calls of time and creates the favourable mode of socialization of new generations. The system will nurse from strategy maintenance of cultural variety and unity of culture and decision-oriented the tasks put before education as social institute: providing of the civil world, social stability, economic development of Ukraine, that it is represented in her model.

In the name of the educational system of School of personality increase a key for modern society concept is taken away is a «Studio-dialogue», that is interpreted as cooperation of different positions, presentations, ideas, characters, languages of sciences and arts, points of view, sent to arriving at mutual understanding of participants of dialogue; but as a method of cognition of the world, mastering of spiritual values, method of self-determination that allows to the man to learn to live in the conditions of variety of cultures, types of consciousness, looks.

Keywords: *authorial school; studio-dialogue; creative self-realization; school of personality increase; emotional intellect.*

Стаття надійшла до редакції 01.01.2019

Прийнято до друку 28.02.2019